

PŘÍLOHA INFORMACÍ PRO ORGÁNY ÚZEMNÍHO PLÁNOVÁNÍ A STAVEBNÍHO ŘÁDU

INFORMACE O VYDANÝCH PRÁVNÍCH PŘEDPÍSECH, ČLÁNCÍCH A PUBLIKACÍCH

SBÍRKA ZÁKONŮ 2002

Částka 89 – čís. 236

Vyhláška MŽP o způsobu a rozsahu zpracovávání návrhu a stanovování záplavových území. Účinnost od 10. 7. 2002.

Částka 96 – čís. 256

Zákon, kterým se mění zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů. Účinnost od 1. 1. 2003.

Částka 97 – čís. 258

Zákon, kterým se mění zákon č. 49/1997 Sb., o civilním letectví. Účinnost od 28. 6. 2002 s odchylkami.

Částka 102 – čís. 275

Zákon, kterým se mění zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Účinnost od 1. 1. 2003.

Částka 102 – čís. 277

Zákon, kterým se mění zákon č. 172/1991 Sb., o přechodu některých věcí z majetku ČR do vlastnictví obcí, ve znění pozdějších předpisů. Účinnost od 28. 6. 2002.

Částka 102 – čís. 278

Zákon, kterým se mění zákon č. 191/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů. Účinnost od 28. 6. 2002.

Částka 102 – čís. 280

Zákon, kterým se mění zákon č. 219/2000 Sb., o majetku ČR a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů. Účinnost od 28. 6. 2002.

Částka 103 – čís. 286

Zákon, kterým se mění zákon č. 218/1999 Sb. (branný zákon). V příloze zákona jsou uvedeny názvy, sídla a územní obvody vojenských správních úřadů. Účinnost od 1. 1. 2003.

Částka 106 – čís. 290

Zákon o přechodu některých dalších věcí, práv a závazků ČR na kraje a obce, občanská sdružení působící v oblasti tělovýchovy a sportu a o souvisejících změnách a o změně zákona č. 157/2000 Sb. Účinnost od 1. 7. 2002.

Částka 112 – čís. 306

Vyhláška ČBÚ, kterou se určují obvody působnosti obvodních báňských úřadů. Účinnost od 1. 9. 2002.

Částka 113 – čís. 307

Vyhláška Státního úřadu pro jadernou bezpečnost o radiační ochraně. Působnosti stavebních úřadů se týkají zejm. § 94 – radonový index pozemku, spolu s přílohou č. 11, a § 95. Účinnost od 12. 7. 2002 s odchylkami.

Částka 114 – čís. 309

Zákon o změně zákonů souvisejících s přijetím zákona o službě státních zaměstnanců ve správních úřadech a o odměňování těchto zaměstnanců a ostatních zaměstnanců ve správních úřadech (služební zákon). Účinnost od 1. 1. 2004.

Částka 114 – čís. 312

Zákon o úřednících územních samosprávních celků a o změně některých zákonů. Účinnost od 1. 1. 2003 s odchylkami.

Částka 114 – čís. 313

Zákon, kterým se mění zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů. Účinnost od 1. 1. 2003 s odchylkami.

Částka 114 – čís. 314

Zákon o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností. Účinnost od 1. 1. 2003, ustanovení § 4 od 12. 7. 2002.

Částka 117 – čís. 320

Zákon o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů. V části sedmdesáté je obsaženo 25 změn ve stavebním zákoně. Účinnost od 1. 1. 2003 s odchylkami.

Částka 118 – čís. 325

Vyhláška MF, kterou se mění vyhláška MF č. 279/1997 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku, ve znění pozdějších předpisů. Účinnost od 19. 7. 2002.

Částka 121 – čís. 334

Úplné znění zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, jak vyplývá z pozdějších změn.

Částka 122 – čís. 336

Nařízení vlády, kterým se mění nařízení vlády č. 262/1995 Sb., o prohlášení a zrušení prohlášení některých kulturních památek za národní kulturní památky, ve znění nařízení vlády č. 171/1998 Sb. Účinnost od 1. 8. 2002.

Částka 122 – čís. 337

Nařízení vlády o prohlášení a zrušení prohlášení některých kulturních památek za národní kulturní památky. Týká se hl. m. Prahy, kraje Jihočeského, Ústeckého, Moravskoslezského a Vysočina. Účinnost od 1. 8. 2002.

VĚSTNÍK VLÁDY

Částka 4/2002

Seznam právních předpisů a směrnic (instrukcí) týkajících se činnosti orgánů krajů, okresních úřadů a orgánů obcí, aktualizovaný k 31. 12. 2001. V oddílu C) III jsou platné právní předpisy na úseku územního plánování a stavebního řádu.

PRÁVNÍ RÁDCE

Číslo 7/2002

JUDr. L. Chalupa: Nevydání pozemku z důvodu jeho zastavení. Autor se zabývá aplikací ustanovení § 11 odst. 1 písm. c) zákona o půdě a prokazováním zastavenosti pozemku pro účely tohoto zákona.

Vady díla.

V článku je rozebírána problematika vad díla ve smyslu ustanovení § 560 – 565 obchodního zákoníku, zejm. pojem vada díla, označování zjištěných vad, záruka za jakost díla, práva objednatele při podstatném a při nepodstatném porušení smlouvy, lhůty k odstranění vad, slevy z kupní ceny.

PRÁVNÍ ROZHLEDY

Číslo 6/2002

K vymezení pojmu „byt“ v právních vztazích z nájmu bytu. Týká se ustanovení § 118 odst. 2 a § 685 občanského zákoníku. Z rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 29. 1. 2002 zn. 26 Cdo 400/2000:

Bytem se pro účely právního vztahu z nájmu bytu rozumí soubor místností (popřípadě jednotlivá obytná místnost), které jsou rozhodnutím stavebního úřadu určeny k trvalému bydlení. Rozhodující pro posouzení, zda soubor míst-

ností (jednotlivá obytná místnost) je bytem, je právní stav, založený pravomocným rozhodnutím stavebního úřadu o povolení užívání stavby, případně o změně účelu jejího užívání, nikoli faktický stav jejich užívání nebo vůle účastníků smlouvy.

Nepublikovaný rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 28. 5. 2002 zn. 5 A 64/2000–27, kterým bylo rozhodováno o žalobě občanského sdružení XY proti rozhodnutí o odvolání ve věci změny územního rozhodnutí o umístění stavby. Z odůvodnění rozsudku mj. vyplývá:

Účelem zvláštního právního institutu – koncentrační zásady v územním a stavebním řízení (oproti obecným principům správního řízení podle správního řádu) je k určitému datu, zpravidla konání ústního jednání, soustředit námítky účastníků a vyjádření dotčených orgánů státní správy k předloženému návrhu (§ 36 stavebního zákona). Námítky účastníků nejsou prostorem pro jejich polemiku s vyjádřeními dotčených orgánů státní správy, ale institutem, jehož prostřednictvím hájí účastník v řízení svá práva.

VEŘEJNÁ SPRÁVA

Číslo 27/2002

Rozhovor s JUDr. M. Mazancem, předsedou úseku správního soudnictví Vrchního soudu v Praze, o nové právní úpravě správního soudnictví, která s účinností od 1. ledna 2003 přinese řadu změn v dosavadním způsobu soudního přezkumu správních rozhodnutí, rozšiřuje pravomoci soudů a vytváří pro tuto oblast oddělenou soudní strukturu.

Číslo 28/2002

Bc. Jan Hobza, Úřad pro ochranu osobních údajů: Elektronický podpis – nové povinnosti správních orgánů.

Rozdíl mezi příkazní a mandátní smlouvou.

Na tuto otázku odpovídá v rubrice Poradna Mgr. P. Kolman. Vysvětluje, co je mandátní a co příkazní smlouva a připojuje šest důležitých rozdílů mezi nimi.

JUDr. H. Neumannová, KÚ Olomouckého kraje: Vztahy mezi kraji a ministerstvy podle zákona o krajích.

Autorka se zabývá dozorem nad výkonem samostatné a přenesené působnosti krajů, vztahy vznikajícími v souvislosti s výkonem přenesené působnosti kraje a dalšími otázkami. (příloha)

Číslo 30/2002

Mgr. V. Ondráčková, odbor legislativy MV: Veřejnoprávní smlouvy v obecním zřízení.

V článku autorka rozebírá nové oprávnění obcí vzájemně uzavírat veřejnoprávní smlouvy o výkonu přenesené působnosti, které přináší zákon č. 313/2002 Sb. (novela zákona o obcích).

MODERNÍ OBEC

Číslo 7/2002

RNDr. M. Guth, CSc.: Jak postupovat při zřizování studní?

V rubrice Legislativa autor přibližuje právní aspekty realizace průzkumných vrtů a studní, zejména z hlediska hydrogeologického a vodoprávního.

NOVÉ KNIHY

K. Kuba, K. Olivová: Katastr nemovitostí po novele; 7. aktualizované a podstatně pozměněné vydání podle právního stavu k 1. 3. 2002. Linde, Praha 2002, 419 str.

Ing. K. Tureček a kol.: Zákon o vodách s komentářem.

Ing. V. Chaloupka a kol.: Zákon o vodovodech a kanalizacích s komentářem.

[OBĚ PUBLIKACE LZE OBJEDNAT NA ADRESE:

SONDY, NÁM. W. CHURCHILA 2, 113 59 PRAHA 3, FAX 02/2446 3213.]

INFORMACE A STANOVISKA

Opravy plynovodů zřízených podle dříve platných předpisů.

(ze stanoviska odboru stavebního řádu ze dne 18. 6. 2002, čj. K-376/02)

K dotazu v uvedené věci bylo sděleno:

1. Stavební zákon platí na území hlavního města Prahy bez odchylek, stejně jako na území celé České republiky.
2. Podle § 32 odst. 2 písm. a) stavebního zákona stavební úpravy a udržovací práce nevyžadují územní rozhodnutí.
3. Podle § 22 odst. 1 písm. a) zákona č. 67/1960 Sb., o výrobě, rozvodu a využití topných plynů (plynárenský zákon), platného v roce 1973, příslušelo plynárenským podnikům
 - zřizovat a provozovat na cizích pozemcích, v rozsahu vyplývajícím z rozhodnutí o přípustnosti stavby, plynovodní sítě,
 - vstupovat a vjíždět v souvislosti se zřizováním, provozováním, při opravách, změnách a odstraňování plynovodní sítě na příjezdné, průjezdné a tímto plynárenským zařízením dotčené pozemky.
4. Podle § 22 odst. 5 plynárenského zákona, o oprávněních uvedených v odstavci 1, o věcných břemenech a dalších skutečnostech, platily obdobně předpisy o výrobě, rozvodu a spotřebě elektřiny. Použití termínu „obdobně“ znamená, že tyto právní vztahy se řídily právním režimem upraveným zákonem

č. 79/1957 Sb., o výrobě, rozvodu a spotřebě elektřiny (elektrizační zákon).

5. Oprávnění k cizím nemovitostem pro zřízení energetických děl upravoval elektrizační zákon v § 22 odst. 1 až 5. Podle odstavce 3 tato oprávnění, a tedy též oprávnění týkající se plynovodní sítě, vzniknou povolením ke stavbě a zaniknou zrušením (odstraněním) stavby. Podle odstavce 5 povinnost trpět výkon těchto oprávnění vázne na dotčené nemovitosti jako věcné břemeno.
6. Zákonem č. 222/1994 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o Státní energetické inspekci, který nabyl účinnosti dne 1. 1. 1995, byl zrušen jak zákon č. 79/1957 Sb., tak zákon č. 67/1960 Sb. V ustanovení § 45 odst. 3 zákona č. 222/1994 Sb. bylo výslovně uvedeno, že oprávnění k cizím nemovitostem, jakož i omezení jejich užívání, která vznikla před účinností tohoto zákona, zůstávají nedotčena. Znamená to, že dál váznou na příslušných nemovitostech jako věcná břemena.
7. Dnem 1. 1. 2001 nabyl účinnosti zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změnách některých zákonů (energetický zákon). Tímto zákonem byl zrušen zákon č. 222/1994 Sb. V ustanovení § 98 odst. 4 tohoto zákona se opět výslovně uvádí, že oprávnění k cizím nemovitostem, jakož i omezení jejich užívání, která vznikla před účinností tohoto zákona, zůstávají nedotčena. Znamená to, že dál váznou na příslušných nemovitostech jako věcná břemena.

Oprávnění k cizím nemovitostem, která vznikla rozhodnutím o přípustnosti stavby plynovodů před účinností zákona č. 458/2000 Sb. nezankla, nadále trvají, a proto správně stavební úřady při povolování stavebních úprav a při udržovacích pracích na těchto stavbách nevyžadují nové smlouvy o zřízení věcného břemene ani územní rozhodnutí. Jiný postup je v rozporu se zákonem.

K reklamním a propagačním zařízením.

(ze stanoviska odboru stavebního řádu ze dne 25. 6. 2002, čj. K-297/02)

Ve SSP č. 1/1999 bylo publikováno stanovisko odboru stavebního řádu MMR, ve kterém je mj. uvedeno, že při aplikaci § 71 odst. 2 stavebního zákona je „nutné posoudit, zda se v konkrétním případě vůbec jedná a reklamní zařízení. Tomuto pojmu většinou neodpovídají reklamní potištené textilie...přivazované na lešení či fasády. Takové reklamy stejně jako různé reklamní nápisy či kresby na zdech, nepodléhají režimu stavebního zákona, neboť nejde o zařízení. Posoudit, zda tomu tak je, musí ovšem stavební úřad v každém konkrétním případě.“ Tento text není výkladem zákona, ale odborným názorem ústředního úřadu, v jehož působnosti jsou záležitosti územního plánování a stavebního řádu. Byl publikován zejména s cílem usměrnit a sjednotit aplikační praxi stavebních úřadů, neboť stavební zákon definici pojmu reklamní zařízení neobsahuje.

Jestliže jsou ve stanovisku uvedeny „potištěné textilie...přivazované...“, byly tím míněny samotné textilie upevňované ke stavbě zpravidla provazy, dráty, hřebíky, šrouby, přilepením apod. Pokud by však pojištěná textilie, plachta či jiný podobný materiál byl upevněn (napnut) na rámu, roštu či obdobné konstrukci, pak by se zpravidla již jednalo o reklamní zařízení v režimu stavebního zákona. Protože v praxi dochází k nespočtu rozličných výtvorů a technických řešení, nemůže MMR předjímat výsledek jejich posouzení příslušnými stavebními úřady a omezovat tak pravomoc, která je jim svěřena.

Stanovení kategorizace (označování) jednotlivých nebytových prostor podle způsobu jejich užívání.

(ze stanoviska odboru stavebního řádu ze dne 13. 6. 2002, čj. K-348/02)

K dotazu soudu v uvedené věci bylo sděleno:

Stavební zákon ani prováděcí předpisy k němu vydané nebo jiné obecně závazné právní předpisy neupravují detailně označování jednotlivých místností a prostor v dokumentaci staveb. Je proto třeba vycházet z ustanovení stavebního zákona a prováděcí vyhlášky č. 132/1998 Sb., která upravují kolaudaci stavby a změny v užívání stavby (část druhá, oddíl 7 stavebního zákona).

Stavební řízení je řízením návrhovým a stavebník v něm navrhne k jakému účelu by stavba a její jednotlivé prostory měly sloužit. Jednotlivé prostory ve stavbě by měly být v projektové dokumentaci, popř. v dokumentaci skutečného provedení stavby, označeny tak aby bylo jednoznačné, jaký účel užívání byl kolaudačním rozhodnutím povolen. Takto stanovený účel užívání stavby, resp. jejích částí, musí samozřejmě vyhovovat stavebně technickému uspořádání a vybavení stavby a splňovat požadavky vyhlášky č. 137/1998 Sb., o obecných technických požadavcích na výstavbu, tzv. OTP (v Praze vyhláška č. 26/1999 Sb. hl. m. Prahy, o obecných technických požadavcích na výstavbu v hlavním městě Praze, ve znění pozdějších nařízení hl. m. Prahy).

Požadovaný a v projektové dokumentaci vyznačený způsob užívání stavby musí odpovídat též požadavkům speciálních předpisů (právních i technických). Jejich dodržení v řízeních podle stavebního zákona hájí tzv. dotčené orgány státní správy, a to zejména z hlediska ochrany životního prostředí, veřejného zdraví, požadavků hygienických, protipožárních, bezpečnosti práce a technických zařízení apod.

Podmínkami stavebního povolení zajišťuje stavební úřad splnění požadavků dotčených orgánů státní správy a tím i ochranu veřejných zájmů chráněných zvláštními předpisy.

V kolaudačním řízení stavební úřad zejména zkoumá, zda byla stavba provedena podle dokumentace ověřené ve stavebním řízení, zda byly dodrženy podmínky stanovené ve stavebním povolení, případně v územním rozhodnutí a dále zda skutečné provedení stavby

nebo její užívání nebude ohrožovat veřejné zájmy podle zvláštních předpisů.

Rozhodující je právní stav daný kolaudací nebo zjištěný podle § 104 stavebního zákona, podle kterého postupují stavební úřady v případech, kdy dokumentace není k dispozici a je nutné posoudit k jakému účelu byla původně stavba povolena. Tato zjištění a pořázená dokumentace skutečného provedení stavby, ověřená stavebním úřadem, nahrazují dokumentaci stavby ověřenou ve stavebním řízení a také kolaudační rozhodnutí.

Informace pro stavební úřady

(K problematice radonu)

Dnem 1. 7. 2002 nabyl účinnosti zákon č. 13/2002 Sb., kterým se mění zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Dnem 12. 7. 2002 nabyla účinnosti vyhláška Státního úřadu pro jadernou bezpečnost (dále „SÚJB“) č. 307/2002 Sb., o radiační ochraně, kterou byla zrušena vyhláška č. 184/1997 Sb., o požadavcích na zajištění radiační ochrany. Tyto právní předpisy nově upravily (zpřesnily) povinnosti stanovení radonového indexu pozemku podle § 6 atomového zákona.

1. Postup při rozhodování o umístění stavby a o povolení stavby

Podle § 6 odst. 4 atomového zákona ten, kdo navrhuje umístění stavby s obytnými nebo pobytovými místnostmi¹⁾ nebo žádá o stavební povolení takové stavby, **je povinen zajistit stanovení radonového indexu pozemku a výsledky předložit stavebnímu úřadu.** Pokud se taková stavba umísťuje na pozemku s vyšším než nízkým radonovým indexem, musí být preventivně chráněna proti pronikání radonu z geologického podloží. Podmínky pro provedení preventivních opatření stanoví stavební úřad v rozhodnutí o umístění stavby nebo ve stavebním povolení. Stanovení radonového indexu pozemku se nemusí provádět v případě, bude-li stavba umístěna v terénu tak, že všechny její obvodové konstrukce budou od podloží odděleny vzduchovou vrstvou, kterou může volně proudit vzduch. Prováděcí právní předpis stanoví postup pro stanovení radonového indexu pozemku.

Poznámka: povinnost se vztahuje i na přístavby (v tomto případě jde z hlediska tohoto zákona o umístění stavby), nikoliv na nástavby a stavební úpravy existujících staveb.

Radonový index pozemku

Postup pro stanovení radonového indexu pozemku je upraven v § 94 vyhlášky č. 307/2002 Sb., o radiační ochraně.

Radonový index pozemku je podle § 6 odst. 4 atomového zákona určen k posouzení a usměrnění možného pronikání radonu z geolo-

gického podloží do budov. Při jeho stanovení se vychází z těchto měření a ukazatelů:

- a) reprezentativního souboru měření objemové aktivity radonu 222 v půdním vzduchu,
- b) posouzení plynopropustnosti základových púd v kontaktním prostředí budovy s geologickým podlozím,
- c) posouzení dalších ukazatelů a charakteristik geologického podloží ovlivňujících transport radonu v základových púdách.

Podrobnosti ke stanovení radonového indexu pozemku jsou uvedeny v příloze č. 11 citované vyhlášky.

Stanovení radonového indexu pozemku

Příloha č. 11 k vyhlášce č. 307/2002 Sb.

Objemová aktivita radonu v půdním vzduchu se stanoví ze souboru měření následujícím způsobem:

- odběr vzorků půdního vzduchu se provádí z hloubky 0,8 m,
- minimálním souborem je 15 vzorků odebraných z různých míst pozemku v budoucí zastavěné ploše a nejbližším okolí,
- při hodnocení plochy větší než 800 m² jsou odběry prováděny v základní síti 10 x 10 m v budoucí zastavěné ploše a v nejbližším okolí,
- výsledná objemová aktivita radonu v půdním vzduchu pro sledovaný pozemek se vypočítá jako třetí kvartil souboru naměřených hodnot s vyloučením hodnot menších než 1,0 kBq/m³.

Stanovení propustnosti základových púd se provádí na základě výsledků průzkumu pozemku (dokumentace vertikálního profilu, podíl jemné frakce v zeminách a rozložených horninách, přímé měření plynopropustnosti). Pro stanovení radonového indexu se vyhodnocuje zjištěná propustnost (nízká, střední, vysoká) ve vertikálním profilu do hloubky základové spáry budoucího objektu s uvážením variability hodnot propustnosti na zkoumaném pozemku.

Pozemek s nízkým radonovým indexem je takový pozemek, kde je detailním průzkumem zjištěno, že objemová aktivita radonu v půdním vzduchu je menší než 10 kBq/m³ u vysoce propustných, 20 kBq/m³ u středně propustných a 30 kBq/m³ u nízko propustných základových púd.

Směrné hodnoty pro rozhodování o tom, zda mají být v projektovaných a stavěných budovách s obytnými nebo pobytovými místnostmi připravována a prováděna opatření proti pronikání radonu z podloží, stavebních materiálů a dodávané vody a proti zevnímu ozáření gama záření ze stavebních materiálů jsou

- a) 200 Bq/m³ pro objemovou aktivitu radonu ve vnitřním ovzduší obytné nebo pobytové místnosti; tato hodnota se vztahuje na průměrnou hodnotu při výměně vzduchu obvyklé při užívání,
- b) 0,5 μSv/h pro maximální příkon fotonového dávkového ekvivalentu v obytné nebo pobytové místnosti.

Při měření a hodnocení, zda jsou překročeny uvedené směrné nebo mezní hodnoty se postupuje podle metodik stanovených SÚJB v rámci vydávání příslušného povolení podle § 9 odst. 1 písm. r) zákona.

2. Postup ve stávajících stavbách

Podle § 6 odst. 5 atomového zákona ve stavbách s obytnými nebo pobytovými místnostmi, u kterých úroveň ozáření z přírodních radionuklidů ve vnitřním ovzduší je vyšší než prováděcím právním předpisem stanovené směrné hodnoty a toto ozáření lze snížit takovým zásahem, s nímž spojené očekávané snížení zdravotní újmy je dostatečné k odůvodnění škod a nákladů spojených se zásahem, je vlastník budovy povinen usilovat o jeho snížení na úroveň, jakou lze rozumně dosáhnout při uvážení hospodářských a společenských hledisek. **Přesahuje-li úroveň ozáření mezní hodnoty stanovené prováděcím právním předpisem, stavební úřad nařídí provedení nezbytných úprav na stavbě z důvodů závažného ohrožení zdraví, je-li to ve veřejném zájmu.** O překročení směrných nebo mezních hodnot a o provedených zásazích musí vlastník budovy informovat nájemce.

Poznámka: zákon neukládá stavebnímu úřadu povinnost vyžadovat měření ve stávajících budovách a podle výsledků nařizovat opatření. Nezbytné úpravy podle § 87 stavebního zákona lze nařídít jen ve veřejném zájmu při překročení mezních hodnot. Veřejný zájem není zákonem definován, předkladatel zákona předpokládal objekty typu školská zařízení, nemocnice apod.

Směrné hodnoty pro rozhodování o tom, zda má být ve zkolaudovaných stavbách s obytnými nebo pobytovými místnostmi proveden zásah ke snížení stávajícího ozáření z přírodních radionuklidů **podle § 95 odst. 1, 2 a 3 vyhlášky č. 307/2002 Sb.** jsou:

- a) 400 Bq/m³ pro objemovou aktivitu radonu ve vnitřním ovzduší obytné nebo pobytové místnosti; tato hodnota se vztahuje na průměrnou hodnotu při výměně vzduchu obvyklé při užívání,
- b) 1 μSv/h pro maximální příkon fotonového dávkového ekvivalentu v obytné nebo pobytové místnosti.

Zásahem ke snížení stávajícího ozáření podle odstavce 1 vyhlášky se rozumí zejména úprava užívání místnosti, úprava výměny vzduchu, provedení stavebních úprav nebo jiné vhodné opatření. Nejsou-li pro optimalizační analýzu zásahu známa data lépe odpovídající dané situaci počítá se, že při snížení objemové aktivity radonu 100 Bq/m³ v místnosti a při ročním pobytu osoby v tomto prostředí po dobu 7 000 hodin dojde k odvrácení efektivní dávky pro 1 osobu přibližně o 2 mSv ročně; pro výpočet peněžního ekvivalentu zdravotní újmy se použije hodnota 0,5 mil. Kč/Sv (pro ozáření z přírodních zdrojů, které nejsou záměrně využívány podle § 17 odst. 3 písm. e) vyhlášky).

Mezní hodnoty pro ozáření z přírodních radionuklidů ve zkolaudovaných stavbách a obytnými nebo pobytovými místnostmi jsou

- a) 4 000 Bq/m³ pro objemovou aktivitu radonu ve vnitřním ovzduší obytné nebo pobytové místnosti; tato hodnota se vztahuje na průměrnou hodnotu při výměně vzduchu obvyklé při užívání,
- b) 10 μSv/h pro maximální příkon fotonového dávkového ekvivalentu v obytné nebo pobytové místnosti.

3. Kdo může provést měření a stanovení radonového indexu pozemku

Firmy, které provádějí měření musí mít podle § 9 atomového zákona povolení k jednotlivým činnostem od SÚJB. Povolení SÚJB je třeba k provádění dalších služeb významných z hlediska radiální ochrany v rozsahu a způsoby stanovenými prováděcím právním předpisem. Těmi jsou i měření a hodnocení výskytu radonu a produktů přeměny radonu ve stavbách a stanovení radonového indexu pozemku pro účely podle § 6 odst. 4 a 5 atomového zákona, měření a hodnocení obsahu přírodních radionuklidů ve stavebních materiálech a ve vodě pro účely podle § 6 odst. 6 zákona.

Seznam těchto firem a platnost jejich povolení je udržován na internetové stránce SÚJB www.sujb.cz.

4. Povinnosti výrobců a dovozců stavebních materiálů uložené atomovým zákonem

Podle § 6 odst. 6 atomového zákona jsou výrobci a dovozci stavebních materiálů, výrobci a dovozci balené vody a dodavatelé vody určené k veřejnému zásobování pitnou vodou povinni zajistit systematické měření a hodnocení obsahu přírodních radionuklidů a v rozsahu stanoveném prováděcím právním předpisem vést o výsledcích evidenci a oznamovat tyto údaje Úřadu. Výsledky měření jsou povinni výrobci, dovozci a dodavatelé na vyžádání poskytnout veřejnosti. Stavební materiály ani balená voda, kromě vody, která je přírodním léčivým zdrojem,²⁾ se nesmí uvádět do oběhu a pitná voda dodávat k veřejnému zásobování, pokud obsah přírodních radionuklidů překročí mezní hodnoty stanovené prováděcím právním předpisem, nebo obsah přírodních radionuklidů překročí směrné hodnoty stanovené prováděcím právním předpisem, s výjimkou případů, kdy náklady spojené se zásahem ke snížení obsahu radionuklidů by byly prokazatelně vyšší než rizika zdravotní újmy.

Podle § 96 odst. 1 a 2 vyhlášky č. 307/2002 Sb. směrné hodnoty obsahu přírodních radionuklidů ve vybraných vstupních surovinách a ve vybraných výrobcích pro stavby jsou stanoveny hodnotami indexu hmotnostní aktivity uvedenými v tabulce č. 1 přílohy č. 10. Při jejich překročení se stavební materiály mohou uvádět do oběhu jen ve zdůvodněných případech, kdy náklady spojené se zásahem ke snížení obsahu radionuklidů, zejména změnou surovin nebo jejich původu, tříděním surovin, změnou technologie nebo jiným vhodným zásahem, by byly prokazatelně vyšší než rizika zdravotní újmy.

Index hmotnostní aktivity I je číslo určené na základě hmotnostních aktivit K-40, Ra-226 a Th-228 vztahem

$$I = a_K (\text{Bq.kg}^{-1}) / 3000 + a_{\text{Ra}} (\text{Bq.kg}^{-1}) / 300 + a_{\text{Th}} (\text{Bq.kg}^{-1}) / 200.$$

Mezní hodnoty obsahu přírodních radionuklidů, při jejichž překročení se nesmí stavební materiály uvádět do oběhu, jsou stanoveny hodnotami hmotnostních aktivit uvedenými v tabulce č. 2 přílohy č. 10 vyhlášky.

5. Přetrvávající ozáření

Podle § 6a atomového zákona vlastník nemovitosti, na které byl zjištěn zdroj přetrvávajícího ozáření, je **odpovědný** za přípravu a provedení zásahu. Přesahuje-li zjištěné přetrvávající ozáření stanovené směrné hodnoty, je vlastník nemovitosti povinen neprodleně oznámit zjištěnou situaci SÚJB a osobám, které tuto nemovitost užívají, ohraničit dotčený prostor a zajistit přiměřenou regulaci vstupu na pozemky a do budov a jejich užívání.

Poznámka: přetrvávajícím ozářením se rozumí existence kontaminace (zdrojů záření) z minulosti vzniklá v důsledku nehody nebo dřívější lidské činnosti anebo se jedná o zvýšenou přírodní expozici.

6. Dodávaná voda

Směrné hodnoty a mezní hodnoty obsahu přírodních radionuklidů v dodávané vodě jsou uvedeny v tabulce č. 4 a 5 přílohy č. 10 vyhlášky.

Tato informace byla zpracována Státním úřadem pro jadernou bezpečnost a konzultována s Ministerstvem pro místní rozvoj – odborem stavebního řádu.

Poznámka: zkratka μSv – znamená mikrosievert
MSv – znamená milisievert

Vysvětlivky:

- 1) § 3 písm. m) a n) vyhlášky č. 137/1998 Sb., o obecných technických požadavcích na výstavbu, a čl. 3 odst. 1 písm. f) a h) vyhlášky č. 26/1999 Sb. hl. m. Prahy.
- 2) Zákon č. 164/2001 Sb., o přírodních léčivých zdrojích, zdrojích přírodních minerálních vod, přírodních léčivých lázních a lázeňských místech a o změně některých souvisejících zákonů (lázeňský zákon).

TUTO INFORMACI PŘIPRAVILI: ING. J. HÚLKA, STÁTNÍ ÚSTAV RADIČNÍ OCHRANY, PRAHA
A DR. J. THOMAS, STÁTNÍ ÚŘAD PRO JADERNOU BEZPEČNOST, PRAHA
A ZA MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ INFORMACI LEKTORovali: JUDR. Z. VOBRÁTILOVÁ
A JIŘÍ DOLEŽAL

Přílohu Stavebně správní praxe sestavil: Jiří Doležal, MMR